

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

MINISTERSTWO
ROZWOJU
REGIONALNEGO

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Standard „maksimum” w Niemczech

1 kwietnia 2009 roku został w Polsce wprowadzony standard minimum do oceny wniosków o dofinansowanie projektów PO KL. Zmienił on znacznie sposób konstrukcji wniosków, co przysporzyło sporo trudności projektodawcom i oceniającym wnioski... a przecież, jak sama nazwa wskazuje, jest to standard minimum. Analizując działania Niemców, można stwierdzić, że nasi zachodni sąsiedzi wdrażają gender mainstreaming na znacznie większą skalę.

W Krajowym Programie Operacyjnym EFS na lata 2007-2013 (PO), wdrażanym w Niemczech, opisane zostały cele i najważniejsze założenia wdrażania EFS. Wspieranie równouprawnienia kobiet i mężczyzn określone zostało w ww. programie jako jeden z celów do realizacji. Odwołania do niego można odnaleźć w wielu miejscach programu. W szczególności poświęcony jest mu rozdział 3.7.1 PO. Z kolei wspieranie równości w poszczególnych projektach określone zostały w osi priorytetowej C, gdzie wszystkim krokom i środkom służącym realizacji tego celu przyporządkowano numer 69. **Państwo realizuje więc „podwójną” strategię, na którą składają się: wdrażanie określonych typów projektów oraz uwzględnianie ww. celu jako tematu przekrojowego.**

Realizacja celu horyzontalnego oznacza, że równość płci musi być brana pod uwagę w całym systemie wdrażania, a więc w planowaniu realizacji, implementacji, ewaluacji i ocenie wszystkich kroków finansowanych przez EFS. Należy podkreślić, że dotyczy to wszystkich priorytetów. Określają to rozmaite wytyczne, m.in. *Wytyczne do Wdrażania Gender Mainstreaming w EFS* oraz *Wytyczne dotyczące realizacji GM w projektach*. Pokazano w nich jak realizować GM na poziomie dokonywania analizy, formułowania celów, opisywania działań oraz ewaluacji projektu.

Sposób konstrukcji wniosków

W *Wytycznych do Wdrażania Gender Mainstreaming w EFS* cele programowe w kontekście „gender” muszą spełniać następujące zasady:

1. Muszą być formułowane uwzględniając wspieranie kobiet (np. rozwój poradnictwa dla kobiet);
2. Muszą dotyczyć równości szans kobiet i mężczyzn (np. zmniejszenie nierówności ze względu na płeć w perspektywie horyzontalnej i wertykalnej na rynku pracy);
3. Projekty strategiczne powinny być ukierunkowane na zwiększenie udziału kobiet i mężczyzn w procesach decyzyjnych.

W ww. wytycznych wymieniono m.in. pytania, które powinny zadawać sobie projektodawcy, jako że kwestie „gender” i równości szans kobiet i mężczyzn, podobnie jak w Polsce, muszą być opisane we wnioskach aplikacyjnych.

Istnieje katalog pytań, które projektodawca powinien zadać sobie na etapie planowania projektu. Oto przykłady niektórych z nich:

1. Czy w zespole zarządzającym projektem są w równej mierze reprezentowani mężczyźni i reprezentowane kobiety?;
2. Czy udział kobiet (mężczyzn) w zespole zarządzającym był aktywnie forsowany? (w branżach nietradycyjnych);
3. Czy kobiety i mężczyźni mają takie same szanse na udział w podejmowaniu decyzji?;
4. Jak można opisać sytuację wyjściową dla projektu? Czy widać różnice (odnośnie zasobów, praw, pozycji, doświadczenia, warunków ogólnych, itd.) w odniesieniu do obu płci w obszarach, których dotyczy projekt? Jeżeli tak: jakie to są różnice? Jakie są przyczyny tych różnic i co ma na nie ewentualny wpływ? Czy te różnice są zamierzone?;
5. Jakie są cele projektu? Jakie cele równościowe są realizowane w nawiązaniu do tego projektu? Jak można je włączyć do projektu?;
6. Jak projektodawca planuje zabezpieczyć kobietom i mężczyznom możliwość równego korzystania z rezultatów projektu?;
7. W jaki sposób projektodawca zagwarantował, że w projekcie nie będzie żadnych przejawów nierównego traktowania?;
8. Jak projektodawca zamierza zadbać o równość szans i o uwzględnić ewentualne różnice w komunikowaniu o projekcie ze względu na odmienne potrzeby obu płci?;
9. Jakiej wielkości jest budżet projektu? Jak wygląda budżet projektu jeżeli wydatki zostaną podzielone ze względu na płeć? Czy wydatki są zgodne z zasadą równości szans?;
10. Jakimi metodami (wskaźnikami) projektodawca planuje zmierzyć osiągnięcie poszczególnych celów równościowych?

Równościowe podejście do budżetowania

Środkiem i instrumentem służącym do wdrożenia celu horyzontalnego „Gender Budgeting” (tzw. równościowe podejście do budżetowania), zapisany został również w formie wytycznych. Określają one, że środki w ramach Krajowego Programu EFS w przynajmniej 50% powinny zostać przeznaczone dla kobiet. Osiągnięcie celu oceniane jest w ramach bieżącego monitoringu. Badane są koszty poszczególnych projektów, tak aby wydatki można było przyporządkować ze względu na płeć. Stan realizacji polityki równościowej kobiet i mężczyzn jest badany nie tylko na podstawie wskaźnika, określającego udział tych środków dla obu grup, lecz także na podstawie wskaźnika określającego wydatki na osobę. „Gender Budgeting” pozwala na systematyczną analizę oraz sprawiedliwy, niezależnie od przynależności do danej płci, podział środków finansowych w ramach wszystkich osi priorytetowych Programu.